

процес спілкування викладача з майбутніми соціальними педагогами і самих майбутніх соціальних педагогів один з одним в умовах інформатизації навчання. Крім того, слід зробити акцент на виховній функції спілкування як на найзагальнішій і соціально найзначущішій функції під час системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів, оскільки саме у процесі взаємодії з іншими людьми людський індивід формується як особистість.

Тесленков О.Ю.

аспірант,

*Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського*

САМОРОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПЕРІОД НАВЧАННЯ

В умовах сьогодення проблема саморозвитку особистості набуває особливої актуальності і стає одним із найважливіших напрямків сучасних наукових досліджень. Теорія саморозвитку особистості представлена в концепціях зарубіжних (З. Фрейд, А. Адлер, К. Юнг, А. Маслоу, К. Роджерс, Е. Еріксон, К. Хорні, Р. Бернс) та вітчизняних психологів (В. Асєєв, Б. Ананьєв, Г. Балл, Л. Божович, В. Мясичев, В. Петровський, Д. Узнадзе, А. Асмолов, Д. Леонтєв, Р. Грановська, В. Столін та ін.). У галузі педагогіки питанням професійного розвитку та саморозвитку майбутнього вчителя присвячені наукові праці багатьох дослідників (Ш. Амонашвілі, В. Кан-Калик, І. Зязюн, Л. Рувинський, С. Кондратьєва, П. Підкасистий, Л. Митіна, О. Пехота, Н. Кічук, Є. Клімова, А. Маркова, С. Смирнова та ін.). Сучасні дефініції саморозвитку людини як особистості подано у роботах (Н. Крилової, Л. Кулікової, О. Газмана, В. Маралова, І. Шаршова та ін.).

Так, Л. Кулікова визначає саморозвиток як цілеспрямовану багатоаспектну самозміну особистості, яка служить метою її максимального духовно-морального і діяльнісно-практичного самозбагачення, і саморозгортання; самостійне вибудовування себе для продуктивної самореалізації у мінливих умовах та успішного здійснення свого соціального призначення [1, с. 294].

В. Маралов саморозвиток розуміє як специфічний процес, який розгортається в часі і просторі життєдіяльності людини. Вчений описує саморозвиток через процеси самоствердження, самовдосконалення, самоактуалізації, визначаючи при цьому механізми саморозвитку: самоприйняття і самопрогнозування [2].

Практика показує, що молодий вчитель відчуває розбіжність та відсутність єдності між системою професійної підготовки та індивідуальним характером власної праці, яка потребує не тільки оволодіння новітніми педагогічними засобами, методами, технологіями, але й здібністю зорієнтуватися в педагогічній діяльності на основі суб'єктивної позиції, вміння зробити правильний, адекватний вибір. Тому особливо значущим постає питання про включення в процес педагогічної підготовки вчителя механізмів його саморозвитку, спрямованого на самозміну та самоперетворення себе.

Варто зазначити, що саморозвиток починається з активізації потребнісно-мотиваційної сфери особистості. Насамперед, майбутні вчителі повинні усвідомити свою обрану професію. Мотиви вибору професії найчастіше визначають і мотиви навчання майбутніх вчителів в педагогічному закладі (особиста та громадська значущість, прагнення до самовдосконалення,

професійної компетентності, розвитку знань, умінь і навичок в обраній сфері трудової діяльності, педагогічне покликання, задоволення від спілкування з дітьми, схвалення колективу, визнання колег тощо).

Високомотивовані студенти проявляють інтерес до навчальної діяльності, мають позитивне ставлення до майбутньої професії, усвідомлюють і розуміють сенс, значущість своєї самозміни, прагнуть до особистісного саморозвитку. Середній рівень мотивації характерний для студентів – майбутніх вчителів, які мають пасивне ставлення до майбутньої педагогічної діяльності та фахової підготовки в педагогічному навчальному закладі, навчальна діяльність таких студентів має не стійкий характер, вони не активні, не в змозі самотійно спланувати свою діяльність. Невмотивовані студенти мають індиферентне відношення до навчання, у них виявляється негативне ставлення до майбутньої професійної діяльності, вони не прагнуть до саморозвитку, не проявляють особливих зусиль, не керують своїми спонуканнями.

Акцентуємо увагу на те, що саморозвиток особистості є рушійним механізмом в оволодінні справжнім професіоналізмом, який складається з комплексу компонентів, кожний з яких обумовлює зростання особистості, це процеси самопізнання, самовиховання, самоактуалізації, самоефективності. Вважаємо, однією з необхідних умов саморозвитку майбутнього вчителя, є формування педагогічної самосвідомості, а саме: здатність до рефлексії, самопізнання професійно-значущих якостей особистості, самоідентифікація з педагогом-ідеалом, адекватне оцінне ставлення до себе, як майбутнього педагога.

Педагогічний колектив навчального закладу організовуючи освітній процес, повинен сприяти і створювати такі умови, щоб студенти могли самотійно формулювати цілі (найближчі, проміжні, кінцеві) щодо саморозвитку, виробляли стратегію їх досягнення, планували свої дії, складали програми з саморозвитку, вибирали адекватні засоби і способи досягнення саморозвитку, здійснювали самоконтроль за ходом і результатом даного процесу, проводили самокорекцію, для внесення, в разі необхідності, виправлень та коректив для досягнення поставленої мети.

Основними завданнями саморозвитку сучасного вчителя, зокрема вчителя фізичного виховання, є: розвиток творчого потенціалу особистості, стимулювання процесів самопізнання, самовиховання, самоорганізації, активізація вдосконалення професійно-значущих якостей, професійна компетентність (пошук і придбання нових знань, самопідготовка до навчальних занять, розширення та поглиблення психолого-педагогічних і спеціальних знань з профільюючих предметів; робота з психоло-педагогічною, науково-методичною, спеціальною літературою, активна участь у студентських наукових конференціях, молодіжних форумах по актуальним питанням фізичної культури і спорту; систематичний аналіз та вивчення передового педагогічного досвіду викладачів-новаторів, вчителів-методистів щодо організації та проведенні уроків з фізичного виховання, фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи з молоддю, новітніх методик спортивного тренування, вдосконалення вмінь та навичок щодо використання сучасних педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій, і безумовно, фізичний саморозвиток майбутнього вчителя фізичного виховання через підвищення рівня фізичної підготовленості, рухової активності, спортивної майстерності (курс ПСМ, СПУ), придбання власного досвіду учбово-тренувальної та змагальної діяльності.

Таким чином, провідними факторами саморозвитку особистості студента-майбутнього вчителя є освітнє середовище педагогічного навчального закладу, роль якого полягає у створенні необхідних умов і стимулюванні саморозвитку особистості студентів, а також активність самих студентів, їх вміння вчитися,

самостійно здобувати знання, удосконалювати операціональний компонент майбутньої педагогічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Куликова Л.И. Проблемы саморазвития личности. – Хабаровск. ХГПУ, 1997. – 315 с.
2. Маралов В.Г. Основы самопознания и саморазвития. – М. : Издательский центр «Академия». 2002. – 256 с.

Шкабаріна М.А.

аспірант,

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука*

ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Сучасна вища освіта України стоїть на шляху вдосконалення усталених психолого-педагогічних цінностей. Для підготовки майбутніх висококваліфікованих кадрів висувуються нові критерії, які відповідали б новітнім умовам та запитам життя. Відповідно до закону України «Про вищу освіту» (2014) [1] система вищої освіти має на меті підготовку фахівців, які здатні творчо мислити, прагнути до постійного самовдосконалення та самореалізації, задля інноваційного розвитку країни, забезпечення потреб суспільства. В умовах сучасної системи освіти під час підготовки майбутніх педагогів особливої уваги набуває формування педагогічної креативності, як основи ефективної діяльності майбутнього вчителя. Згідно до плану заходів з реалізації Концепції державної інноваційної політики на 2015–2019 роки [4] та положення «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» (2000) [5] система освіти України спрямовує реформування освітнього процесу інноваційними технологіями для поліпшення результатів освітньої діяльності. Тому в світі сучасних подій особливо актуальною є проблема розвитку креативності майбутніх учителів із застосуванням інноваційних технологій у навчально-виховному процесі.

Природа та сутність творчості як процесу завжди привертала увагу філософів, митців та дослідників. В науковій літературі поняття творчості має декілька аспектів вивчення. Питанням креативності у психології займались: Д. Б. Богоявленська, Р. В. Белоусова, Т. А. Баришева, Я. А. Пономарьов, О. М. Грек, та ін. Психолого-педагогічний аспект даної проблеми висвітлювали: Н. Ф. Вишнякова, В. А. Семиченко, Н. Ю. Малій, В. Л. Антонішина та ін. Досліджували педагогічну креативність у своїх наукових розвідках такі науковці: І. А. Зязюн, Т. А. Остафійчук, Є. Є. Щербакова, А. В. Хуторський, С. О. Сисоева, В. А. Кан-Калік та ін. Теорію та методику впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес вивчали А. В. Хуторський, В. А. Сластьонін, І. М. Дичківська, К. О. Баханов, М. В. Кларін та інші.

Метою статті є теоретичний аналіз проблеми формування педагогічної креативності засобами інноваційного навчання.

Проблема особистісних якостей педагога завжди викликала багато дискусій, оскільки саме від вчителя залежить виховання майбутніх громадян. На сучасному етапі розвитку педагогічної думки науковці вважають, що однією з найважливіших